

27. Mládež a masové sdělovací prostředky

Masová komunikace – je pohyb informací mezi jednotlivými sociálními skupinami, v němž průvodce zastává roli mluvčího ve vztahu k množině příjemců. Charakteristickým rysem je redukce zpětné vazby na minimum, nebo vůbec neexistuje. Sdělení je zpravidla neosobní, protože je výsledkem skupinové činnosti, nikoliv jednotlivce. Vnímání obsahu masové komunikace je výběrové. Jedinec přijímá z informací pouze ty, které ho zajímají a odpovídají jeho potřebám a představám.

Podoby předávání sdělení

- mluvená řeč, hudba – rozhlas nebo televize
- písemný záznam mluveného projevu – tisk
- grafická sdělení – tisk televize
- internet – umožňuje nejen informaci přijímat, vzdělávat se, ale i komunikovat a vzájemnou výměnu informací a prezentací svých dat (webové stránky)

Podle Spousty je sociální komunikace předpokladem vytváření společenských skupin a existence mezilidských vztahů, ale i spolupráce, soupeření a konkurence. Výchova bez sociální komunikace je nemyslitelná. Pro komunikaci v podmínkách výchovy se vžil termín **pedagogická komunikace**. Je to specifický případ sociální komunikace, který probíhá nejen ve škole ale i v rodině a ostatních výchovných zařízeních. Spousta uvádí, že v průběhu dlouhodobého vývoje masmediální komunikace se vyčlenily **dva druhy médií**:

- masmédiá tištěná – noviny časopisy, knihy apod.
- elektronická – televize , rozhlas, internet, video, počítače

Pro přenos informací jsou charakteristické **dva druhy prostředků**:

- prostředky verbální – tj. mluvené nebo psané slovo-řeč
- nonverbální – tzn. Mimika tváře, posunky, postoje, gesta

V životě člověka a společnosti plní masmédiá celou řadu rozmanitých funkcí, které plní s **rozdílnou intenzitou a účinkem**, ale projevují se s **rozdílnými důsledky**. V současné době jsou vyčleňovány **4 základní funkce masmédií**:

- **informativní** – plní funkci poskytování informací, dat a zpráv adresátům.
- **komunikativní** – spojení a přenos sdělení, dorozumívání
- **formativní** – utváření názorů a postojů adresátů
- **rekreativní** – prostředek regenerace, odpočinku a zábavy

Masmédia v současnosti jako prostředek manipulace

Masová komunikace stále více se stále socializuje (začleňuje do společnosti) a dnes má celosvětový charakter. Média jsou nedílnou součástí dnešního světa, vytvářejí duchovní svět a hodnotovou strukturu každého z nás. Děti a mládež přesvědčují o své nepostradatelnosti a jedinečnosti a ve svých důsledcích tak posilují jejich

identitu. Masmédia (především počítače a internet) se stávají náhražkou skutečného života a v případě virtuální reality nahrazují skutečnost v jejím původním smyslu. Problém **náhražkovitosti** vede ke stereotypizaci myšlení, jednání a chování. To má za následek možnou manipulaci s příjemcem, s jeho vědomím, s jeho názory a postoji.

Spousta uvádí : „**Masová média a nezodpovědnost některých tvůrců jejich programů ohrožují postoje a chování nejmladší generace**“ Dochází k devalvací hodnot a ke ztrátě mravní odpovědnosti. Ztráta svědomí, otupený vkus, neprofesionalita a nekompetentnost vede k **aroganci a agresivitě**.

Výchova a vliv masmédií

Při výchově Blažek upozorňuje že záleží na tom z jaké subkultury uživatel pochází. Čím je kdo vůči televizi z rodiny a ze školy méně kriticky vybaven, tím více se na ni omezuje. Další faktor ovlivňující vliv médií je věk uživatele tzn. Jak děti vnímají např. televizi apod.

Média ve volném čase mládeže

Způsob trávení volného času mládeže je stále více spojován s médii, hlavně televizí a počítačem. Přirozené prostředí je stále více vytlačováno mediálním a tím se mění i životní styl mládeže. Masověji se vliv počítačů objevil v 90. letech. Mládež ve věku 15 – 18 let převážně kouká na televizi, poslouchá hudbu atd. Obě tyto tzv. aktivity mají pasivní charakter.. Zvláště sledování televize se stává dominantní socializační institucí.. Objem času strávený u televize se snižuje s rostoucí vzdělaností, kdy mladí lidé mají i jiné hodnoty

Možnosti učitele

- měl by se snažit oslabit negativní působení masmédií
- pokusit se vzbudit i v kulturně a esteticky jinak formovaném jedinci touhu pro přirozených estetických aktivitách a stimulovat u něj potřebu něco prožít

Pravidla pro výchovu dětí

- naučit děti vybírat si aktivitu ve volném čase
- naučit děti vypínat televizi
- pečlivě vybírat počítačové hry
- vysvětlovat
- vyjadřovat své názory na média i mimo rodinu
- koupit a používat video
- koupit a používat kameru
- neodkládat děti k televizoru